

รายงานการวิจัย

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตาต

อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

The Participation in Temple Development of the people in Nong Tad Subdistrict

Municipality, Mueang District, Buri Ram Province

พระอาคม (อาคมโม) พระรัมย์¹

พัฒนศิลป์ สำเร็จรัมย์²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตาต อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตาต อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10,869 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 396 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ

(Scheffe)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนมีความคิดเห็นว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดในเขตเทศบาลตำบลหนองตาต อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการตรวจสอบ ด้านการปฏิบัติ ด้านการวางแผน และด้านการแก้ไขปัญหาตามลำดับ

2. ประชาชนที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาวัดในเขตเทศบาลตำบลหนองตาต อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การพัฒนาวัด, เทศบาลตำบลหนองตาต, จังหวัดบุรีรัมย์

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

² (ผู้ช่วยศาสตราจารย์), อาจารย์ที่ปรึกษา สาขารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ABSTRACT

The purposes of this study were to study and to compare the participation in temple development of the people in Nong Tad Subdistrict Municipality, Mueang District, Buri Ram Province, classified gender and educational level. The population was 10,869 people in Nong Tad Subdistrict Municipality, 396 persons were determined as the sample by Taro Yamane's sample-size table. The 5-rating scale questionnaire with reliability of 0.97 was used as the tool. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (One way ANOVA), and Scheffe's method.

The results of the study revealed as follows:-

1. The people had opinion on the participation in temple development of the people in Nong Tad Subdistrict Municipality, Mueang District, Buri Ram Province as a whole and in aspects at the moderate level, ranked by descending order of inspection, practice, planning and problem-solving aspects respectively.

2. The opinion of people with different gender and educational level, on the participation in temple development of the people in Nong Tad Subdistrict

Municipality, Mueang District, Buri Ram Province, was found with no difference.

Keywords: The Participation, Temple Development, Nong Tad Subdistrict Municipality, Buri Ram Province.

บทนำ

ศาสนาพุทธได้เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยเป็นเวลานานและได้กลายเป็นสถาบันหลักที่ดำรงอยู่กับสังคมไทยจนอาจกล่าวได้ว่าเป็นศาสนาประจำชาติ เนื่องจากมีประชาชนส่วนใหญ่นับถือและให้คุณค่าของสังคมไทยในหลายๆ ด้านเช่น เป็นบ่อเกิดของศิลปวัฒนธรรมที่งดงามและเป็นมรดกอันล้ำค่าสังคมไทยที่ยังคงสืบต่อมาจนถึงทุกวันนี้ นอกจากนี้ยังเป็นบรรทัดฐานที่คอยควบคุมความประพฤติของคนในสังคมให้อยู่ในกรอบของความถูกต้องดีงามตามหลักศีลธรรม คนไทยที่นับถือพระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจะมีความเคร่งครัดและเลื่อมใสศรัทธาในเรื่องของศาสนาอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากวัดวาอารามต่างๆ ที่บรรพบุรุษไทยได้สร้างให้สะท้อนถึงศรัทธาความเชื่อมั่นที่มีต่อพระพุทธศาสนา จากการศึกษาเอกสารและหลักฐานต่างๆ พบว่าวิถีชีวิตชาวพุทธไทยตั้งแต่อดีตมีความแนบแน่นอยู่กับพระพุทธศาสนาอย่างมาก ที่สำคัญคือวัดได้กลายเป็นศูนย์กลางของสังคมในหลายเรื่อง เช่น การศึกษา การฝึกหัดอาชีพ

ที่ประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้ปกครองกับชาวบ้าน เป็นต้น

การสร้างวัดมีมาแต่โบราณกาล เมื่อประชาชนมีจิตศรัทธาในบวรพุทธศาสนาได้อพยพไปตั้งถิ่นฐานอยู่ ณ ที่ใดก็มักจะสร้างวัดขึ้นแล้วนิมนต์พระสงฆ์ไปพำนักเพื่อบำเพ็ญบุญกุศล ประกอบศาสนกิจตามประเพณีที่สืบทอดกันมาในอดีตวัดเป็นสถานที่ที่พุทธศาสนิกชนทั่วไปได้ใช้เป็นสถานศึกษาอบรมให้มีความรู้ในด้านวิชาชีพตำราแพทย์แผนไทยและศิลปกรรมแขนงต่างๆเป็นสถานที่ทำบุญบำเพ็ญกุศล เป็นศูนย์กลางการบริหารและการปกครอง รวมทั้งเป็นที่พึ่งทางจิตใจของประชาชน ดังนั้น วัดจึงเป็นสถานที่ที่สำคัญยิ่งในการสืบทอดพระพุทธศาสนาตลอดมา จึงถือได้ว่าวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนไทยทั้งอดีตและปัจจุบัน ปัจจุบันการสร้างวัดตั้งวัดจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามขั้นตอนของทางราชการ เมื่อการสร้างวัดตั้งวัดได้เสร็จสิ้น ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเป็นวัดที่ถูกต้องและสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ขึ้นทะเบียนไว้ในทะเบียนวัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแล้วจึงถือว่าวัดนั้นเป็นวัดโดยสมบูรณ์ โดยเจ้าอาวาสมีหน้าที่ทำนุบำรุงรักษาวัดจัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดีในการนี้ต้องดูแลบริหารกิจการภายในวัดอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการปกครองการศึกษาการปฏิบัติและอื่น ๆ ให้มีความก้าวหน้าถูกต้อง เป็นระเบียบ เพื่อให้วัดเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของ

พุทธศาสนิกชนทั่วไป ซึ่งหมายถึง การพัฒนากิจการพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาวัดนั่นเอง

ปัจจุบันประชาชนชาวไทยร้อยละ 92 ของประชากรทั่วประเทศนับถือศาสนาพุทธหลักของพระพุทธศาสนาเป็นพื้นฐานเป็นแก่นและเป็นแกนของวัฒนธรรมไทยทุกด้านทุกสาขา ชุมชนย่อยๆ ของชาวไทยทั่วประเทศไม่ว่าจะเป็นหมู่บ้าน ตำบล อำเภอหรือจังหวัด จะเห็นได้ว่ามีชุมชนไทยพุทธอยู่เป็นส่วนใหญ่ และเครื่องหมายของชุมชนไทยพุทธ คือ วัด และจากการสำรวจของ กองแผนงาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ปี 2555 พบว่าวัดพุทธในประเทศไทยมีจำนวน 33,071 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 86.05 ของศาสนสถานของทุกศาสนาที่มีอยู่ในประเทศไทย โดยทั่วไปความหมายของวัดที่มีต่อชุมชนทั้งในอดีตและปัจจุบันมี 5 ด้านคือ เป็นที่พำนักอาศัยของพระภิกษุสามเณรเป็นที่บวชเรียน เป็นที่ทำบุญบำเพ็ญกุศลของประชาชน ชาวบ้าน โดยรอบวัดเป็นที่ประชาชนชาวบ้าน โดยรอบวัดได้มารับการปลูกฝังศีลธรรม และวัดเป็นศูนย์กลางประกอบกิจกรรมทางสังคมร่วมกันของประชาชนหรือชาวบ้านโดยรอบวัด

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินงานสนองงานของคณะสงฆ์และรัฐ (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2554 : 1) โดยการทำนุบำรุงส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาให้การอุปถัมภ์คุ้มครองและส่งเสริมการ

พัฒนางาน พระพุทธศาสนาคุณแลรักษา
จัดการศาสนสมบัติพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็น
ศูนย์กลางของพระพุทธศาสนารวมทั้งให้การ
สนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาบุคลากรทาง
ศาสนาด้วยตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการ
สนองงานคณะสงฆ์และรัฐ ประกอบกับ
รัฐบาลมีนโยบายในการอุปถัมภ์คุ้มครองและ
ทำนุ บำรุงศาสนาส่งเสริมการป้องกัน
และกลไกที่รับผิดชอบด้านศาสนาเพื่อให้การ
บริการจัดการ ส่งเสริมทำนุบำรุงศาสนามี
ความเป็นเอกภาพและประสิทธิภาพรวมทั้ง
ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและสมานฉันท์
ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนาเพื่อนำ
หลักธรรมของศาสนามาใช้ในการส่งเสริม
คุณธรรมจริยธรรมและสร้างแรงจูงใจให้
ประชาชนใช้หลักธรรมในการดำรงชีวิตมาก
ขึ้นดังนั้น วัดจึงต้องได้รับการพัฒนาในด้าน
การบูรณปฏิสังขรณ์ให้มีความมั่นคงแข็งแรง
ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ให้เหมาะสมกับ
สภาพพื้นที่ เพื่อสามารถใช้ประโยชน์ในการ
ดำเนินกิจกรรมได้อย่างสมบูรณ์แบบการ
พัฒนาวัดเพื่อให้วัดมีสภาพสะอาดสงบ และ
สว่าง เพื่อสร้างความสุขทางด้านจิตใจให้กับ
ประชาชนจึงควรพัฒนาวัดแบบบูรณาการ ให้
สอดคล้องกับภารกิจ 6 ด้านของคณะสงฆ์
โดยระดมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
เช่น ชุมชนรอบวัด องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ส่วนราชการ สถานศึกษาในพื้นที่
เพื่อจุดมุ่งหมายให้วัดมีสภาพความเป็น
ศูนย์กลางชุมชนอย่างแท้จริงและยั่งยืนการ
จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนเพียง

อย่างเดียวยังไม่สามารถพัฒนาวัดได้สมบูรณ์
ครบถ้วน การพัฒนาวัดที่สมบูรณ์ครบถ้วน
จะต้องพัฒนาวัดแบบบูรณาการ โดยการ
เชื่อมโยงกิจกรรมของวัดให้สอดคล้องกับ
การบริหารงานคณะสงฆ์และให้สอดคล้อง
กับเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว
ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วน
ร่วมในการพัฒนาวัดของประชาชนในเขต
เทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัด
บุรีรัมย์ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการ
เสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาและ
ความร่วมมือด้านอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการ
พัฒนาวัดของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
หนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมใน
การพัฒนาวัดของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบล หนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานของการศึกษา

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความ
คิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดของ
ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด
อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษา มี
ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

วัดของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนอง
ตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนด
ขอบเขตด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วน
ร่วมของประชาชนในการพัฒนาวัดตามหลัก
PDCA ได้แก่ P = Plan คือ การวางแผนงาน
จากวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ได้กำหนด
ขึ้น D = Do คือ การปฏิบัติตามขั้นตอนใน
แผนงานที่ได้เขียนไว้อย่างเป็นระบบและมี
ความต่อเนื่อง C = Check คือ การตรวจสอบ
ผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของ
แผนงานว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้น จำเป็นต้อง
เปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนงานในขั้นตอนใด A =
Action คือ การปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหา
หรือถ้าไม่มีปัญหาใดๆ ก็ยอมรับแนวทางการ
ปฏิบัติตามแผนงานที่ได้ผลสำเร็จ เพื่อ
นำไปใช้ในการทำงานครั้งต่อไป

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ และ
ระดับการศึกษา ของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วม
ในการพัฒนาวัดของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
หนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้าน
การวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการ
ตรวจสอบ และด้านการแก้ไขปัญหา

ระยะเวลาในการศึกษา วันที่ 1
มกราคม ถึง 30 เมษายน 2558

วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ
ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด
อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10,869 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ
ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด
อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10,869 คน
กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร
คำนวณของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane,
1973 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2546 :
101) ซึ่งกำหนดให้มีระดับความเชื่อมั่น
เท่ากับ 95 % ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.5 ได้
ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 385.80 คน
การศึกษานี้ จึงเลือกกลุ่มตัวอย่าง 396 คน โดย
สุ่มตามสะดวก (เทศบาลตำบลหนองตาด
อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์, 2557)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ
แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อสอบถาม
ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วน
ร่วมในการพัฒนาวัดของประชาชน ในเขต
เทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัด
บุรีรัมย์ จำนวน 1 ฉบับ แบบสอบถามแบ่ง
ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มี
ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check
list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

2) สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับความมุ่งหมายและสมมติฐานการศึกษา

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดที่กำหนดเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแก้ไขภาษา เนื้อหา ความครบถ้วน ถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาและเพื่อให้ เกิด ความ เข้าใจ ของ ผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำเพิ่มเติม

4) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสวายสออำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน

5) นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ (Try-out) มาหาค่าอำนาจจำแนก เป็นราย

ข้อในแต่ละด้าน โดยวิธี Item-total Correlation และทดสอบด้วยสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ไปหาความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

7) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) ขอนหนังสือจากวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเสนอต่อนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2) ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาด้วยตนเอง และได้ติดตามเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3) ผู้ศึกษาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์การตอบแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยและแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ค่า t-test และ F-test (one way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of Item Objective Congruence)

2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ (1) ค่าความถี่ (Frequency) (2) ค่าร้อยละ (Percentage) (3) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ (4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ t-test และ F-test (One way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 223 คน (ร้อยละ 56.32) รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 173 คน (ร้อยละ 43.68) ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 179 คน (ร้อยละ 45.20) รองลงมา มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 94 คน (ร้อยละ 23.94) มีการศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวน 76 คน (ร้อยละ 19.20) และมีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 47 คน (ร้อยละ 11.86)

2. ประชาชนมีความคิดเห็นว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการตรวจสอบ ด้านการปฏิบัติ ด้านการวางแผน และด้านการแก้ไขปัญหา ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เป็นดังนี้

1) ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ การแสดงความคิดเห็นในการวางแผนงานด้านต่างๆ รongลงมา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของวัด และการมีส่วนร่วมในการวางแผนทางการเงินของวัด

2) ด้านการปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ การประชาสัมพันธ์หรือการเชิญชวนของวัดเพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม รongลงมา การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามภารกิจของวัด และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมของวัด การมีส่วนร่วมในการช่วยจัดกิจกรรมของวัด

3) ด้านการตรวจสอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ เมื่อวัดมีการจัดกิจกรรม ได้แจ้งให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ รongลงมาวัดมีการประชุมคณะกรรมการวัดอยู่เสมอ และการแต่งตั้งกรรมการวัด มีความชัดเจน โปร่งใส

4) ด้านการแก้ไขปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ วัดเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการไขปัญหาทางการเงิน รongลงมาวัดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาของวัด และการมีส่วนร่วมในการ

แก้ไขปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารงานวัด

3. ประชาชนที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาวัดในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาวัดในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจซึ่งจะได้อภิปรายผล ดังนี้

1. ประชาชนมีความคิดเห็นว่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการตรวจสอบ ด้านการปฏิบัติ ด้านการวางแผน และด้านการแก้ไขปัญหา ตามลำดับสอดคล้องกับการศึกษาของ เขมราฐ ชัมภรัตน์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสมาชิกภาพองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี กิ่งอำเภอสว่างวีรวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษา พบว่า กลุ่ม

ตัวอย่างมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลางและในเรื่องการมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการประชุม ด้านการวางแผน ด้านการสนับสนุนส่งเสริม ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามประเมินผลในระดับปานกลาง ปัจจัยที่ผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ของสมาชิกสภา อบต. การรับรู้ข่าวสาร และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านเพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการสิ่งแวดล้อม และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ พระอนุกุล ศรีปัจฉิม (2550 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตรวจสอบมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกด้าน โดยเฉพาะในเรื่อง เมื่อวัดมีการจัดกิจกรรมได้แจ้งให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาวัดมีการประชุม คณะกรรมการวัดอยู่เสมอ และการแต่งตั้งกรรมการวัด มีความชัดเจน โปร่งใส แสดงให้เห็นว่าวัดได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนา สอดคล้องกับการศึกษาของ อนันต์ ดือระ (2550 : บทคัดย่อ) ที่

ศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การในการให้บริการด้านการสาธารณสุขของเทศบาลตำบลตะลุง อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล มีส่วนร่วมมากที่สุด

2. ประชาชนที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาวัดในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกัน

3. ประชาชนที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาวัดในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1) จากผลการศึกษา วัดในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ควรจัดกิจกรรมหรือช่องทางที่หลากหลายเพื่อให้ประชาชนเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาของวัด

2) จากผลการศึกษา วัดในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ควรประสานงานหรือแสวงหาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาของวัด

3) วัดในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ควรดำเนินการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เพื่อให้

ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดให้มากยิ่งขึ้น

4) วัดในเขตเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ควรเชิญหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน เข้ามาประชุมเพื่อหารือวางแผนงานในด้านต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาวัดเป็นไปด้วยความรวดเร็วและยั่งยืนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาวัด ทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาวัด

2) ควรศึกษาแนวทางการสร้างความร่วมมือของประชาชนในการพัฒนาวัด

3) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาวัด

เอกสารอ้างอิง

เขมราฐ ชัมภรัตน์. (2544). การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีกิ่งอำเภอสว่างวีระวงศ์จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. (2558). ข้อมูลทะเบียนราษฎร พ.ศ.2558. ถ่ายเอกสาร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สิริยาสาสน์.

_____. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.

พระอนุกุล ศรีปัจฉิม. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2554). รายงานประจำปี พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

อนันต์ คือระ. (2550). การมีส่วนร่วมขององค์การในการให้บริการด้านสาธารณสุขของเทศบาลตำบลตะลุงอำเภอสายบุรีจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น.